

Årsrapport 2025 Trafoen / 18pluss

Innholdsfortegnelse

Trafoen:	3
Sikkerhetshallen	3
VR-briller.....	3
18pluss.....	4
Trafo/18pluss-samarbeidet	4
Samarbeidspartnere og styringsgruppe	4
Budsjettrammer	5
Aktivitet Trafoen 2025 - Jubileumsåret!.....	5
Ansatte:	6
Aktivitet Sikkerhetshallen 2025.....	7
Aktivitet VR-briller 2025	8
Teknisk:.....	9
Aktivitet 18pluss 2025	9
Instruktørsamlinger 2025	14
Skolebesøk og samarbeid 2025	16
Ungdomstrinnet	16
Videregående	17
Voksenopplæring	18
Lærlinger.....	18
Universitetet.....	19
Andre samarbeidspartnere	20
Andre besøk hos oss.....	22
Andre aktiviteter	23
Media.....	23
Nyttårsaksjonen 2024	23
Arendalsuka 2025.....	24
Finns Fairway.....	25
Faglig oppdatering.....	25
Oppsummering og utfordringer	27

Trafoen:

Trafoprosjektet startet som et trafikksikkerhetsprosjekt i Kristiansand 17. mars 2005 og ble gjort permanent i 2007. Tiltaket har som målsetting å påvirke deltakernes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsaker til – og konsekvensen av ulykker. Navnet TRAFØ kommer fra ordet transformasjon, som betyr endring /forandring.

Du kan finne mer om Trafoens Bakgrunn og historikk på hjemmesiden: www.trafoen.no

Vår visjon: *Vi vil at du skal overleve!*

Sikkerhetshallen

Våren 2019 åpnet vi den nye Sikkerhetshallen vår. Midlene til hallen fikk vi gjennom søknad om nasjonale midler. I Sikkerhetshallen har vi lagt hovedfokus på beltebruk og kanskje spesielt på bruk av belte i buss. Gjennom praktiske oppgaver, refleksjon og bilder/videoer prøver vi å vise hvor viktig selene er også i buss.

Sikkerhetshallen har stort potensiale for å skreddersy opplegg og temaer til andre grupper også. Blant annet kan vi sette opp en promilleløype her.

VR-briller

VR-brillene ble tatt i bruk første gang våren 2020. Midlene til VR-formatet av Trafoen fikk vi gjennom søknad om nasjonale midler. Ønsket med VR-brillene er å kunne ta Trafoen med oss ut til grupper som ikke har mulighet til å komme til Trafoen. I VR-brillene er filmene i Trafoen satt sammen til en film som varer i ca 13 minutter. Ved hjelp av VR teknologien har deltakerne mulighet til å se handlingen fra alle vinkler. VR-brillene kan vi bruke på større grupper enn vi har i Trafoen. Men fordi vi ønsker å være tro mot Trafo-konseptet hvor små grupper er viktig, så har vi bestemt at maks antall i en gruppe kan være 15 personer. Da må vi i tillegg ha minst 2-3 timer, da det er viktig at alle skal bli hørt og sett.

VR briller brukt i klasse. Foto Marit Bech Olsen

18pluss

18pluss er et modulbasert kurs, der Trafoen er den ene modulen. Skadestedsbehandling og Banekjøring med bil er de andre.

Målgruppa til 18pluss er ungdom mellom 18-25 år, som har sertifikat klasse B og hører hjemme eller går på skole i Agder. Respekt, anerkjennelse og likeverd er viktig for oss. Målet er at den enkelte deltaker skal få en dypere kunnskap om sin egen risiko for å havne i en trafikkulykke, gjennom å få noen opplevelser i de praktiske øvelsene.

18pluss har en egen nettside <http://18pluss.no/>, en Facebook side <https://www.facebook.com/18pluss.no/> der man ønsker daglig aktivitet, og en Instagram konto <https://www.instagram.com/18pluss/> der vi legger ut bilder og film.

I Norge har vi systematisk trafiksikkerhetsopplæring helt fra barnehagealder og frem til og med ungdomsskolen. Den obligatoriske opplæringa for alle slutter den dagen vi får førerkortet. Dette er et tankekors når vi vet at de 10 farligste årene i trafikken er årene mellom 15 og 25 år. I denne perioden er trafikkulykker en av hovedårsakene til død og alvorlig skade. De siste to årene har antallet drepte og hardt skadde i aldersgruppen 18-25 år dessverre gått opp.

Dette er grunnen til at Agder fylkeskommune satser så mye på denne gruppen gjennom å ha tiltakene Trafoen og 18pluss.

Trafo/18pluss-samarbeidet

Trafoen og 18pluss er tette samarbeidspartnere og de aller fleste instruktørene som jobber i Trafoen jobber også for 18pluss. Lederen av Trafoen/18pluss og veilederen i Trafoen jobber tett sammen i team og avlaster hverandre når det trengs.

Vi utfyller hverandre godt og ser at det er positivt i mange aspekt å være to. Det tette samarbeidet gjør i tillegg begge tiltakene mindre sårbare.

Samarbeidet gjør også at vi kan ha gode, faglige drøftinger. Dette bidrar igjen til videreutvikling – noe som er en styrke for begge trafiksikkerhetstiltakene.

Samarbeidspartnere og styringsgruppe

Trafoen og 18pluss har felles styringsgruppe og har i stor grad også de samme samarbeidspartnere. Styringsgruppa fikk i år ny leder grunnet omstrukturering i AFK, og forebyggende trafiksikkerhet ligger nå under avd for strategi og mobilitet.

Navn	Virksomhet
Signe Gunn Myre – leder	Agder fylkeskommune
Inge Sørhaug	Skandinavisk Trafikksenter
Cato Moen	Agder fylkeskommune, sekretær

Leder for Trafoen og 18pluss og veileder i Trafoen har deltatt på et møte i styringsgruppa, september 2025.

Leder for Trafoen og 18pluss har deltatt på fire møter i 2025 i TS-forum Agder. På møtet i februar hadde vi et innlegg om de nye filmene og gruppas medlemmer fikk se filmene i VR-versjon. På møte i mai hadde vi et innlegg angående piloten med lærlingene i AFK på 18pluss kurs.

Det har vært avholdt seks møter i TS-gruppa i Agderfylkeskommune i 2025, hvorav et var på teams. Sted for møtene har variert. Dette er møter der vi som jobber med TS-arbeidet for fylkeskommunen fordeler oppgaver, deler fagkunnskap og får sett og hørt litt på jobben de andre i gruppa gjør.

I tillegg hadde gruppa en fagtur til Sverige i oktober der vi besøkte Volvo Car Sverige og hadde en imponerende guidet omvisning i fabrikk. På hjemturen besøkte vi Statens havarikommisjon der vi fikk en liten innsikt i hvordan de jobber med ulykkene i ettertid for å finne årsaker.

Det har vært totalt 5 teamsmøter med planleggingen av neste års Nyttårsaksjon som vil bli i Mandal.

Leder har deltatt på to møter dette året i fylkets Rusforum.

Møteaktivitet ellers har vært med samarbeidspartnere rundt bruk av VR-briller

Budsjettrammer

Trafoen og 18pluss hadde et budsjett for 2025 på ca. 1,8 mill kr for Trafoen, og ca. 2 mill kr for 18pluss. Dette er midler som dekker leie, vedlikehold og drift. Nyanskaffelser og utvidelser er det imidlertid ikke rom for.

Aktivitet Trafoen 2025 - Jubileumsåret!

17.mars 2025 var det 20 år siden Trafoen åpnet dørene for publikum for første gang.

Siden den gangen har over 30 000 personer vært igjennom Trafoen hvor de har fått tid og anledning til å reflektere over hva som er risiko i trafikken og bli bevisst på hvilke valg man selv tar når man er trafikant.

Selv om filmene er nye, moderne versjoner, er handlingen, budskapet og opplegget helt likt som da Trafoen startet for 20 år siden. Dessverre er den fortsatt like aktuell.

Jubileet ble markert med høytidelig samling med over 50 gjester i UfoSkantraf sine lokaler! Åpningstalen ble holdt av Fylkesordfører Arne Thomassen før initiativtaker Tommy Tofteland, på vegne av alle «ungdommene», fortalte historien om hvordan ideen til Trafoen ble født.

Arild Nærum fortsatte med å fortelle hvordan Fylket, SVV og Trygg Trafikk klarte å realisere dette prosjektet ved hjelp av godt samarbeid og et brennende ønske.

Geir Sundet, som drev Trafoen de 10 første årene, fortalte om hva som er unikt med Trafoen. Om den pedagogiske forankringen og om opp og ned-turene de første årene.

Veileder i Trafoen fortalte om Trafoen i dag. Hvordan den blir drevet og hvem som bruker den, før Inger Ann Fidjestøl fra Agder Fylkeskommune avsluttet med en oppfordring til å holde på i minst 20 år til.

Det ble servert tapas og bløtkake til alle gjestene og de som ønsket kunne få en gjennomgang i Trafoen og/eller med VR-brillene.

20 år er en formidabel alder for et trafikksikkerhetstiltak! Det er, så vidt vi vet, ingen andre tilsvarende tiltak som har holdt på så lenge.

Trafoen er unik på mange måter, men vi tror at suksessfaktorene for et godt, levedyktig tiltak er kombinasjonen av faste, trygge budsjett og stabile ansatte som brenner for jobben sin.

Det er gøy å se at aktiviteten fortsatt holder seg høy og at Trafoen går for full maskin. I snitt har vi hatt nesten 12 grupper pr uke igjennom huset, i tillegg har mange også har vært i sikkerhetshallen og vi har vært ute på skolebesøk.

Nesten alle gruppene vi har øker i antall. Grunnen til at ikke totalantallet går opp, er en betydelig nedgang i etterutdanning, ysk og at vi har mistet kursene for Utekontroll hos Statens Vegvesen. I tillegg har 1 stor ungdomsskole sluttet med trafikk valgfag.

Vi opprettholder likevel det høye antallet fordi vi har kommet inn i planene og har blitt mer kjent hos mange grupper, bl.a kriminalomsorgen. Vi bruker derfor ikke like mye tid på markedsføring og masing om booking som vi gjorde tidligere.

Alt i alt så vi legger bak oss et år med mye aktivitet. Vi har omtrent like mange besøkende i Trafoen i 2025 som i 2024 med 2005 personer. Dette er omtrent maks av det vi klarer med de ressursene vi har nå. At vi klarer såpass mange, er takket være våre innleide instruktører.

Ansatte:

Rett før sommeren var vi så heldige å få ansatt Justyna Haagensen som ny instruktør i Trafoen. Hun er trafikklærer og starter for seg selv, noe som gjør timeplanen ganske fleksibel. Som en del av opplæringa, var Justyna med alle instruktørene våre minst en gjennomgang i Trafoen. Det er viktig for oss at våre instruktører føler seg trygge når de skal prøve seg på egen hånd. I tillegg må vi være sikre på at Trafo-metoden er forstått. Justyna har nå kommet godt i gang på egen hånd.

I løpet av høsten har vi også startet opplæring av Camilla og Justyna i opplegget vi kjører for 10.trinn i sikkerhetshallen. Ved å ha flere å spille på, vil vi kunne ta imot flere grupper og vi vil bli mindre sårbare i forhold til sykdom og annet fravær.

Vi er så takknemlige for de instruktørene som vi har. Det er på grunn av dem at vi kan ta imot så mange besøkende. Vi kan fordele gruppene mer og vi kan også ta imot grupper de dagene som vi faste ansatte er på utebesøk.

Tallene under viser besøk i 2021, 2022, 2023, 2024 og 2025:

Årstall:	2021	2022	2023	2024	2025
Klasse B	463	818	940	835	938
18pluss	67	154	197	104	200
Ungd.fra politi	7	1	1	6	10
Kriminalomsorgen	12	32	36	29	52
Ung.skolene	229	391	442	369	295
YSK	73	61	73	83	26
UIA/SVV	67	73	75	88	35
Andre	53	61	63	141	92
Videregående	10				
Bedriftskurs	65	35	36	77	103
Lærlinger	53		12	77	105
Etterutdanning	139	121	145	194	149
Totalt	1238	1747	2020	2003	2005

Aktivitet Sikkerhetshallen 2025

Aktiviteten i sikkerhetshallen tilsvarer de største gruppene vi har i Trafoen; ungdomsskolene, videregående, folkehelsestudentene fra UiA og i år også de ansatte i Agder fylkeskommune. I tillegg hadde vi en hel dag med UP Agder.

Alle disse har besøkt både Trafo og sikkerhetshall. Opplegget i sikkerhetshallen tilpasser vi til de gruppene som kommer. For elever fra ungdomsskoler og videregående skoler er temaet i hovedsak beltebruk og beltebruk i buss spesielt. Vi tar også opp tema som elektrisk sparkesykkel, mobilbruk og hvem du er i trafikken. Hos studentene og de voksne besøkende vi har, bruker vi mye tid på at de selv skal bli bevisst på hvem de er i trafikken og hvorfor de tar de valgene de tar. Her bruker vi mye skaleringer som metode. Da må deltakerne selv definere hvor de hører hjemme på skalaen og hvorfor de hører hjemme akkurat der.

Rus er også et tema som vi ofte tar opp i sikkerhetshallen. Vi opplever at det er lite kunnskap om hvordan medisinbruk kan påvirke kjøringen. Det samme gjelder trøtthet og søvnmangel. Her får vi mange gode tilbakemeldinger på at dette var lærerikt.

Aktivitet VR-briller 2025

Vi som er så heldige å ha Trafo-bygget her i Agder, kjenner på at et besøk i bygget er å foretrekke fremfor å bruke VR-brillene. VR-brillene er et veldig godt alternativ, men vi ønsker i utgangspunktet heller at gruppene kommer til oss. Likevel er vi utrolig glade for mulighetene som VR-brillene gir oss og den nye filmen gjør at opplevelsen av å være midt i situasjonen blir enda sterkere.

At Trafoen i VR-briller er et veldig godt alternativ til Trafoen, er alle enige om. Og det er derfor med stor glede at vi tar imot grupper som ønsker å lære om tiltaket og metodene vi bruker, for å starte opp andre steder.

Det er nå 3 andre aktører som har tatt i bruk Trafoen i VR-briller. Vi har ansvar for opplæring og oppfølging av instruktørene som driver med Trafo, uavhengig av hvor det skjer.

I januar hadde vi besøk av en ny instruktør i Trafoen Rogaland, Kenneth Larsen. Han var hos oss i tre dager og fikk fulgt ulike grupper i Trafoen. Kenneth har i ettertid hatt flere grupper med Trafo i VR-briller i Rogaland. Vi ser frem til videre samarbeid med han i året som kommer.

I begynnelsen av februar kom også Stig Eid Sandstad og Lea Tvervåg fra Ung i Trafikken til en oppfriskning i Trafoen og Trafoen i VR-briller. Vi gleder oss over dette samarbeidet på tvers av organisasjonene og at de har tatt i bruk Trafoen i VR.

I februar var vi i Alta for oppfølging av Paul Erling Andersen og Aleksander Johansen fra Finnmark fotballkrets som var på opplæring hos oss i oktober-24. De hadde allerede brukt VR-brillene og Trafo-opplegget flere ganger og vi fikk være med når det ble kjørt på to ulike grupper med russejenter.

I oktober hadde vi besøk av Liv Maie Bendheim fra NAF Romerike. Liv Marier er nytilsatt i NAF Romerike, der de før hennes ansettelse hadde gjort et vedtak på årsmøte om å etablere Trafoen i VR i sitt distrikt. Vi inviterte henne til et besøk hos oss så hun selv kunne se hva Trafoen er, og hvilke ressurser som skal til for å drive den i Romerike. Hun ble nok overrasket over hvor mye som skal til og sa selv etter besøket at dette ikke ville vært noe hun selv ville ha startet med nå om ikke det var for vedtaket som var vedtatt. Vi har ikke hørt noe fra henne etter besøket, og det blir ikke oss som tar denne tråden videre i denne omgang.

I vårt fylke bruker vi VR-brillene når vi ønsker å holde Trafoen for de som ikke har mulighet til å komme til oss. I år har vi vært på flere videregående skoler og vi hadde også med oss VR-brillene til Arendalsuka.

Teknisk:

Da vi lagde nye filmer i Trafoen og VR i 2024 ble ikke filmen i første rom byttet ut. Vi ønsket å ta det som et eget prosjekt og Chris Thomas Johansen, som produserte de andre filmene, ble bedt om å ta det oppdraget. Vi tenkte først at filmen i første rom ville bli ganske enkel å lage. Det er ikke 360 og den består bare av ulike klipp fra hverdagslige hendelser. Det vi ikke tenkte på var hvor mye jobb det ligger bak hvert lille klipp. I tillegg skal det riktig musikk på til enhver tid. Heldigvis hadde Chris Thomas mye eget materiale å ta fra. Han gjorde en formidabel jobb med å klippe sammen noe nytt og noe gammelt. 4.april ble denne installert i Trafoen.

Totalt kom hele den nye filmen inkludert ny førstefilm, på kr 1 036 000,-. I dette ligger et helt nytt sett med VR-briller, nytt program for VR, lader til VR-brillene og installasjon i både VR og i Trafoen.

Ripplex, som laget VR-filmen, fikk tilsendt den nye start-filmen og klippet denne slik at den passet VR-formatet. Den ble installert i filmene i midten av april.

I forbindelse med at vi lagde ny film i Trafo og VR, satt Ripplex på mye råmateriale. Det er nå samlet og lagret på en ekstern harddisk som ligger hos UfoSkantraf.

Sofaene i Trafoen var fra bygget var nytt i 2005. Trekkene var nå tydelig slitt og trengte fornyelse. Sofaene er jo spesialbestilt til rommene, så vi valgte å sende de til en møbeltapetserer på Birkeland. Han brukte sommeren til å legge på nytt, slitesterkt stoff, så nå er sofaene som nye igjen.

Aktivitet 18pluss 2025

Også dette årets kurs var i utgangspunktet fullbooket, med ventelister på alle kurs. De aller fleste påmeldte var lærlinger, samt noen få egenpåmeldte via nettsiden vår.

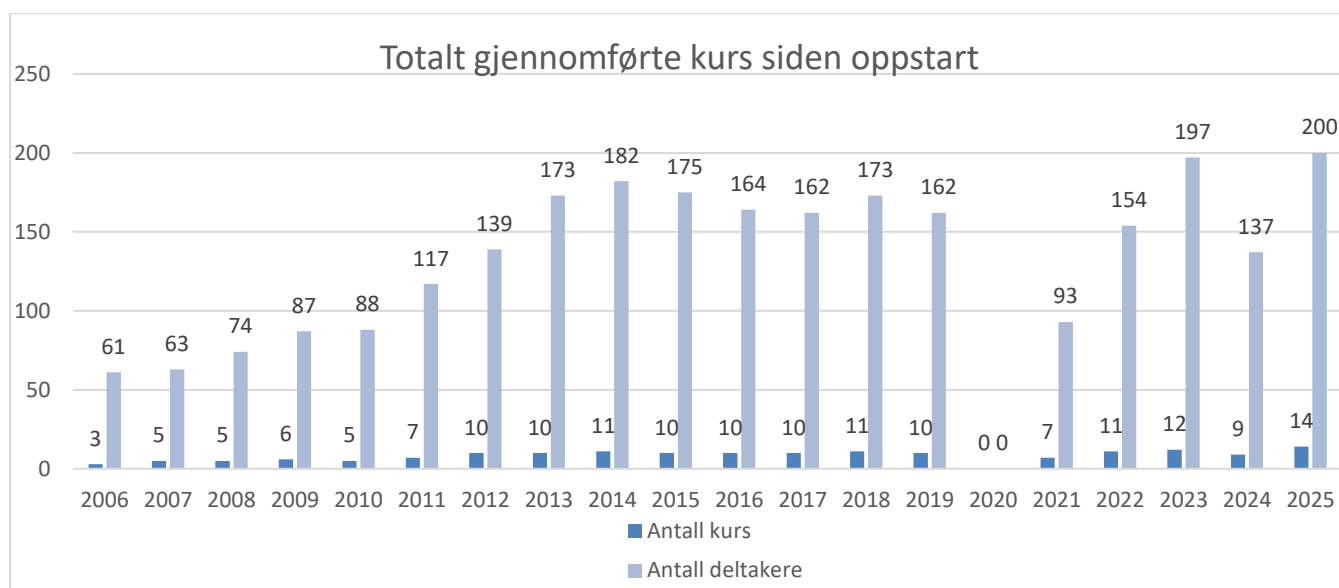
Totalt ble det gjennomført 14 18pluss kurs og en lærlingesamling i 2025 med totalt 220 deltakere. Dette er 5 kurs mer enn i 2024. Det har vært mulig å kjøre så mange kurs innenfor budsjett fordi vi fikk ekstra tilskudd i 2024 og 2025. Dette er det høyeste antallet både kurs og deltakere vi noen gang har hatt.

Et av kursene i år var satt av til en pilot for AFK sine egne lærlinger. Vi har ikke tidligere klart å få fylkets egne lærlinger på 18pluss kurs. Både i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei og Regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033 har fylkeskommunen sagt de ønsker å være best på forebyggende trafikksikkerhetsarbeid og at det skal satses på lærlingene. Med dette som argument ble det gjort en jobb for å få lærlingene på 18pluss kurs. Kurset ble fylt opp med lærlingene som var i praksis i eller i nærheten av Kristiansand. Tilbakemeldingene var gode og vi møtte ingen problem med arbeidsgiver eller lærlingene på at dette var utenfor normalarbeidstid, noe som var forespeilet under planleggingen. Det må likevel sies at det har vært mye jobb med å få kontaktinfo både til lærlingene og deres ledere. Dette håper vi kan gjøres enklere og at vi kan få fylkets egne lærlinger både i øst og vest på kurs i 2026.

Vi gjorde nok en pilot dette året. Randesund idrettsklubb valgte på et styremøte å gjøre et vedtak om at alle klubbens medlemmer i alderen 18-25 år, som hadde lappen, skulle delta på et 18pluss kurs. Vi satte opp to kurs til dette, som en start. Det første kurset gikk som planlagt mens kurs nummer to ble avlyst. Dette var årets siste kurs. Grunnen til avlysningen var rett og

slett at ikke de møtte. Kvelden før kurs sto det 25 personer på kurset, 9 meldte avbud den kvelden. Av de 16 som sto igjen meldte 6 avbud samme dag som kurset skulle holdes. Det møtte kun 1 (!) deltaker. Om vi velger å gjøre dette igjen må det gjøres et mye bedre forarbeid av klubben selv.

Vi sliter fortsatt med å få deltakerne til å møte eller gi beskjed i forkant at de ikke møter. Det er i utgangspunktet ikke mangl på deltakere, men når ikke vi får beskjed om frafall så kan vi ikke få fylt opp de ledige plassene fra listene vi har. Vi overbooker alltid med 4-6 personer, likevel går vi med ledige plasser på de aller fleste kursene. På vårkursene hadde vi i snitt 2 ledige plasser, dette steg til 5 på høstkursene. Det er erfaringsmessig alltid mere frafall på høstkursene. Hva det skyldes vet vi ikke sikkert, men mange av lærlingene her er nye i jobbene og ofte litt yngre i snitt. Vi ser også at vi har bedre tid til å få ut informasjon og treffe lærlingene i forkant av vårkursene, dette betyr nok også en del.

Totalt gjennomførte 18pluss kurs

18pluss kurset har i år vært arrangert hele 20 år på rad, med et unntak i 2020 da vi ikke kunne gjennomføre kurs grunnet Corona og nedstenging. Kurset har ikke gjort store endringer når det kommer til innhold. Filmene i Trafoen er oppdatert hele tre ganger på disse årene. Bilene på banen er skiftet ut tre ganger og neste bytte vil vi nok ta inn en bil med automatgir. Vi ser en jevn økning på deltakere med lappen kun på automatgir, i 2025 tilsvarte dette 14,5 % av deltakerne. Vi har gjennomført kursene våre med ung til ung gjennomføring på banen i alle år, der instruktørene som er med i bilen skal være i samme alder som deltakerne på kurset.

På skadested har vi gjort det samme i alle 20 årene, kun oppdatert med endringer og oppdateringer på prosedyrer og varslinger. På evalueringene er det fortsatt skadested som får høyest score på nytteverdi.

Etter 18pluss-kurs må alle deltakere fylle ut et evalueringsskjema før de går. Dette er gjennomført helt siden oppstart. Tatt i betraktning av at nesten alle deltakerne nå er her «på tvang» fra sine opplæringskontor, synes vi tilbakemeldingene er fantastisk bra. Veldig mange av lærlingene klager når de kommer på kurset, og skjønner ikke hvorfor de må delta på dette. De kan jo kjøre bil! De har jo lappen!

Da er det moro å se at tilbakemeldingene viser at 84% av kursdeltakerne i 2025 vil anbefale kurset til venner.

Kursdato 2025	Antall deltakere	Deltakere fra
22.april Kurs 1	16	Deltakerne var lærlinger på GE Healthcare, Lister opplæringskontor og Bilfag Sør I tillegg var det her en del selvpåmeldte
26.april Kurs 2	19	Deltakerne var lærlinger fra Lister opplæringskontor, deltakere på Nullvisjonen Agder sitt ungdomsprosjekt og selvpåmeldte
6.mai Kurs 3	16	Deltakerne var lærlinger fra Lister opplæringskontor og selvpåmeldte
13.mai Kurs 4	14	Deltakerne var lærlinger fra Lister opplæringskontor, GE Healthcare og ungdomsprosjektet til Nullvisjonen Agder
27.mai Kurs 5	14	Deltakerne var lærlinger fra Lister opplæringskontor og Bilfag Sør
14.juni Kurs 6	16	Deltakerne var deltakere på Nullvisjonens ungdomsprosjekt og lærlinger fra Bilfag Sør
17.juni Kurs 7	16	Deltakerne var lærlinger fra Lister opplæringskontor, Opplæringskontoret for transport og logistikk (storbilfag) og deltakere på Nullvisjonen Agders ungdomsprosjekt. Her var også en selvpåmeldt.
21.august Kurs 8	12	Deltakerne var lærlinger på MEF (maskinentreprenørenes forbund)
2.september Kurs 9	13	Deltakerne var lærlinger på MEF og Bilfag Sør
9.september Kurs 10	18	Deltakerne var lærlinger på MEF
13.september Kurs 11	11	Deltakerne var lærlinger fra Bilfag Sør
16.september Kurs 12	13	Deltakerne var lærlinger på MEF, Bilfag Sør. Her var det også en selvpåmeldt
20.september Kurs 13	8	Deltakerne var fra Randesund idrettslag. Dette var en pilot.
23.september Kurs 14	14	Deltakerne var lærlinger i Agder fylkeskommune, MEF, Lister opplæringskontor
12.oktober Kurs 15	0	Dette kurset var reservert til medlemmer av Randesund idrettslag. De møtte ikke og kurset ble dermed avlyst

Kursoversikt 2025

Faglig innhold, undervisning og evaluering (Vurdering fra 1 – 6, hvor 6 er best)

Var opplegget i Trafoen nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	Snitt 5,1
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse Trafoen ?	1	2	3	4	5	6	5,5
Var banekjøringa nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	4,8
Var sikkerheten på banen ivaretatt?	1	2	3	4	5	6	5,6
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på banen ?	1	2	3	4	5	6	5,3
Var treningen på skadested nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	5,7
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på skadestedet ?	1	2	3	4	5	6	5,7
Hvordan likte du undervisningsmetodene vi brukte på dette kurset?	1	2	3	4	5	6	5,4
Ble du engasjert på kurset i dag?	1	2	3	4	5	6	5,1
Hvor nyttig har kurset totalt vært for deg som sjåfør?	1	2	3	4	5	6	5,3
Mener du kurset kan være nyttig for andre?	1	2	3	4	5	6	5,5
Vil du anbefale kurset til venner?	Ja 84%	Nei 16%					

Har du hatt noen trafikkuhell som bilfører etter du fikk førerkortet?

Nei 58 % har ikke vært i noen trafikkuhell selv etter de fikk lappen	Ja 42 % har hatt trafikkuhell etter de fikk lappen, noen mer enn en gang
---	---

Evaluering vårkursene 2025

Faglig innhold, undervisning og evaluering (Vurdering fra 1 – 6, hvor 6 er best)

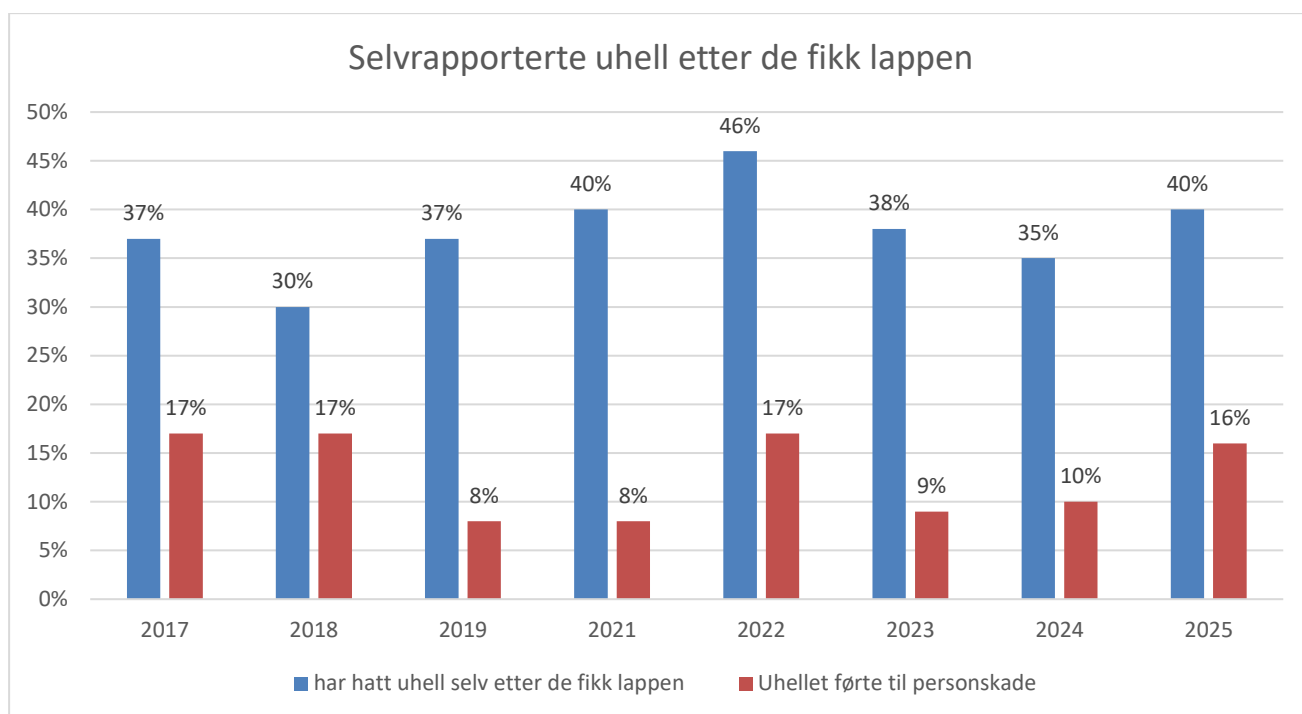
Var opplegget i Trafoen nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	Snitt 4,6
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse Trafoen ?	1	2	3	4	5	6	5,3
Var banekjøringa nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	4,6
Var sikkerheten på banen ivaretatt?	1	2	3	4	5	6	5,6
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på banen ?	1	2	3	4	5	6	5,2
Var treningen på skadested nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	5,7
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på skadestedet ?	1	2	3	4	5	6	5,8
Hvordan likte du undervisningsmetodene vi brukte på dette kurset?	1	2	3	4	5	6	5,2
Ble du engasjert på kurset i dag?	1	2	3	4	5	6	4,5
Hvor nyttig har kurset totalt vært for deg som sjåfør?	1	2	3	4	5	6	4,8
Mener du kurset kan være nyttig for andre?	1	2	3	4	5	6	5,4
Vil du anbefale kurset til venner?	Ja 84%	Nei 16%					

Har du hatt noen trafikkuhell som bilfører etter du fikk førerkortet?

Nei 67 % har ikke vært i noen trafikkuhell selv etter de fikk lappen	Ja 33 % har hatt trafikkuhell etter de fikk lappen, noen mer enn en gang
---	---

Evaluering høstkursene 2025

Det blir ofte spurt om vi får tak i de rette deltakerne på kursene våre, de som kjører med høy risiko. Hvert år utsettes ca.150 unge lærlinger for ulykker i trafikken ifølge TØI. Mange av hendelsene skjer i forbindelse med jobb. 37 % av dødsulykkene i 2024 involverte bilførere som kjørte til eller fra jobb, eller var ute på veien i arbeidstiden ifølge SVV. Av disse var hele 25 prosent mellom 19 og 24 år. Mange lærlinger har bedre økonomi enn andre studenter grunnet inntekt, noe som gjør at en større andel har egen bil. Vi mener derfor at lærlinger er en veldig aktuell gruppe for oss i 18pluss. Tabellen under viser selvrapporterte hendelser i trafikken hos våre deltakere. Vi ser en økning fra fjorårets 35 %, som hadde hatt uhell i trafikken etter de fikk lappen, til 40 % hos årets deltakere. En økning som kanskje speiler den økningen vi ser på ungdomsulykker generelt.

Selvrapporterte trafikkuhell fra deltakere på 18pluss kurs

I de totalt 75 uhellene som ble selvrapportert var det noen som rapporterte om mer enn et uhell, det betyr at det reelle antallet uhell er høyere. Av de rapporterte 75 uhellene var det gutter som sto for 81%, mens jentene da sto for 19%. Det var flere gutter enn jenter som meldte om mer enn et uhell.

Instruktørsamlinger 2025

Instruktørsamlingen for **18pluss** på våren var 5.april. Samlingen på våren har alltid fokus på banekjøring da det er lenge mellom siste høstkurs og første vår-kurs. Vi valgte å kjøre denne samlingen sammen med instruktørene i **Trafoen**, slik vi også gjorde i 2024. Instruktørene på banen gikk ut på banen etter frokost, mens instruktørene i Trafoen gikk i Trafoen.

På banen er fokuset på våren alltid en repetisjon av «Hvordan sette opp banen?» og «Hvorfor har vi SJA (Sikker Jobbanalyse)?» Her trente de både fysisk på å sette banen og teoretisk på hvorfor vi fyller ut sikker jobbanalyse og hva den skal inneholde. Dette er viktig for å opprettholde tanken på risiko høyt. Her får de mer erfarne instruktørene en repetisjon, mens de nye får opplæring.

Vi manglet flere av instruktørene i Trafoen denne dagen, men de som var her startet med å se de nye filmene i Trafoen sammen. Det er viktig å gjøre seg kjent med de nye filmene, nye momenter og nye fokusområder i forhold til filmen som har vært tidligere. Selv om historien i filmen fortsatt er lik, er plasseringa av deltakerne i situasjonen i ulykkes rommet ny. Der du tidligere var plassert utenfor den involverte bilen og kikket inn, sitter du nå i passasjeret i ulykkesbilen og kan se ut. Dette kan åpne for flere innfallsvinkler i refleksjonssamtalene i siste rommet.

Etter å ha sett filmene både sammen og hver for seg, jobbet de videre med å klargjøre egne styrker som instruktør. De presenterte egne styrker for hverandre i en «kakemodell» og fikk

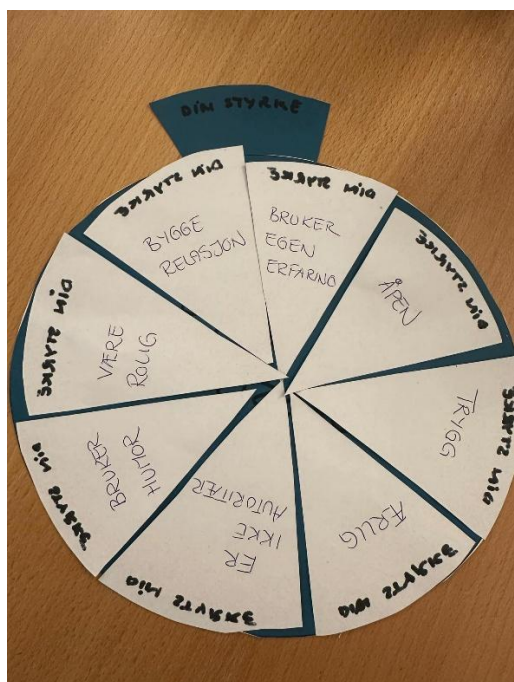
tilbakemelding på om det de presenterte var gjenkjennelig.

Vi forsøker å få til kollegaveiledning gjennom hele året ved at vi er med hverandre i Trafoen, og vi ser hvor viktig dette er for å opprettholde både kompetansen og driven til å være instruktør i tiltaket.

Etter lunsj jobbet vi med felles kommunikasjonsøvelser for hele gruppa samlet. De jobbet i grupper av 2-3 med instruktører fra bilene og fra Trafoen i alle gruppene.

«Hvordan stiller vi de gode spørsmålene?»

På samlingen denne våren startet det to nye ungdomsinstruktører, Sonja Jervidal og Henrik Peterson. Begge tok 18pluss kurset selv i 2024 og ble spurt om de kunne være interesserte i jobben. Vi gleder oss stort over å ha fått med oss disse nye ungdommene i den viktige jobben som ungdomsinstruktør.

Figur Hvilke styrker mener du du har i rollen som veileder i Trafoen?

Bilde: Marit Bech Olsen

Instruktørsamlingen på høsten var i år 25.oktober. Også høstsamlingen valgte vi å ha sammen med Trafoen. Samlingene våre starter alltid med felles frokost. Det er en fin måte å starte på grunnet flere ting. Flere av instruktørene er unge og bor alene, da er det ikke alltid frokosten prioriteres før de kommer, det merkes på konsentrasjonen og motivasjonen. En felles frokost der samtalen går på kryss og tvers og de blir kjent med hverandre på andre måter enn fag, er nyttig for samholdet og tilhørigheten.

På denne samlingen var det psykolog Ann Birgithe Solheim Eikholm som fikk ansvaret for fagdelen. Hun har besøkt oss tidligere og var ønsket tilbake.

Vi jobbet med hvordan vi som instruktører og veiledere kan stille spørsmål som åpner for refleksjon over egen trafikkatferd. Videre med hvilke valg og beslutningstaking som ligger til grunn for atferden vår.

Det var lagt inn praktiske øvelser som klargjorde det som var blitt presentert på en fin måte. Det

er ofte disse praktiske øvelsene som gjør at vi forstår hvor viktig kommunikasjon er, og øvelsene denne dagen skapte både engasjement og frustrasjon

Vi håper dagen har gitt oss alle flere verktøy, samt gjort oss enda mer bevisste på egen kommunikasjon.

Siste instruktørsamling på høsten er som alltid etterfulgt av en teambuildingsdel. Denne gangen hadde vi åpnet for ønsker, og det kom kun et ønske inn, Gokart. Da ble det sånn. Her manglet det ikke på konkurranseinstinkt! Vi gratulerer vinnerne med imponerende kjøring. Medaljer og sjampis var vel fortjent.

Instruktørsamling – foto: Marit Bech Olsen

Skolebesøk og samarbeid 2025

Ungdomstrinnet

Også i år var det mye besøk fra ungdomsskoler i Trafoen. 295 elever fra trafikk valgfag var på besøk i 2025. Det er en nedgang på 74 fra 2024. Dette er et resultat av at flere skoler har sluttet med trafikk valgfag. I april deltok vi på en samling for lærerne som har trafikk valgfag. Her ble Trafoen og sikkerhetshallen presentert som tiltak skolene kan bruke i faget. Vi har imidlertid bestemt oss for at vi ikke purrer på de skolene som ikke tar kontakt selv. Vi ønsker å prioritere de som er litt eldre. Videregående og lærlinger.

Disse ungdomsskolene har besøkt Trafoen i 2025:

- Fiskå ungdomsskole
- Grim ungdomsskole
- Iveland ungdomsskole
- Karuss ungdomsskole
- Lillesand ungdomsskole
- Ve ungdomsskole
- Drottningborg ungdomsskole
- Møvig ungdomsskole
- Vennesla ungdomsskole
- Havlimyra ungdomsskole
- Haumyrheia ungdomsskole bruker oss også, men var her høst -24 og kommer igjen vår -26, så de har ikke vært her i kalenderåret 2025.

I tillegg til ungdomsskolene som har vært her så har vi i mai deltatt på TS-dager sammen med Nullvisjonen Agder på Tangvall ungdomsskole og Tinntjønn ungdomsskole.

Videregående

I januar og i mars var vi på **Lillesand vgs** hos begge klassene på Ambulanselinja. Denne linja har brukt oss siden oppstart og vi har en halv dag her der vi viser Trafoen i VR-brillen med påfølgende refleksjonssamtale. Vi har også noen skaleringer og fokuserer på egne valg i trafikken.

Her var vi også tilbake i desember med samme opplegg for den nye klassen i ambulansefag.

I mars var det en samling med ts-kontaktene på de videregående skolene på Dyreparken hotell. Vi deltok her og la frem hvordan vi kunne bidra inn i trafikksikkerhetsopplæringen på skolene.

Det varierer mye på hvor mye TS-ambassadørene på de videregående skolene bruker oss. På de fleste av besøkene vi gjør til de videregående skolene, og besøkene de har hos oss, så skjer det ved at det er dedikerte lærere som tar kontakt direkte med oss.

I mars og desember var **Hornnes vgs** her med elever på TOL/byggfag, og tre grupper med TIF elever. De hadde en gjennomgang i Trafoen og sikkerhetshallen. Vi har tidligere besøkt klasser på Hornnes, men setter veldig pris på at de heller velger å komme til oss.

I mars deltok vi på TS-dag på **Søgne vgs**, her kom invitasjonen fra Nullvisjonen Agder. Vi stilte med promilleløype der vi har fokus på det å være trøtt og sliten, samt ulike typer rus i trafikken.

I april kom det tre trafikksikkerhetsambassadører fra **Sam Eyde vgs** sammen med to lærere og tre elever på hverdagsliv til oss. De var i Trafoen og i sikkerhetshallen. Flott initiativ fra ambassadørene å komme med elever fra denne linja.

Tidlig i april var vi på TS-dag på **Flekkefjord vgs**. Her er det trafikksikkerhetsansvarlig ved skolen som booker oss hvert år. Vi får elevene sendt inn til oss klassevis og jobber med skalering og risikovilje her. Det er svært få, om ingen, andre poster der elevene blir spurt så

direkte og lyttet til som når vi kjører skaleringer. Alle blir sett og hørt, og historier blir fortalt og lyttet til. Dette er den måten vi liker å jobbe på når vi reiser ut, og som er mest lik den jobben vi gjør når elever kommer til oss.

Vi hadde også en hel dag på **Sam Eyde vgs** med elevene på storbilfag i april, også her var det etter direkte henvendelse fra lærer på skolen. Vi tok med oss VR-brillene og kjørte en full gjennomgang av Trafoen. En klasse på formiddagen, og en på ettermiddagen. Det er flott når skolen klarer å lage full dag til oss når vi først kjører ut med alt utstyret. Vi var tilbake to dager i november med samme opplegg.

Vi avsluttet april med deltakelse på den store **TS dagen** som blir arrangert på **Lista** med de videregående skolene i Lister distriktet. Her stilte vi to stykker så vi kunne dele gruppene vi fikk i to. De er store grupper og vårt opplegg passer dårlig når gruppene er uoversiktlige, vi vil at alle skal bli sett og hørt. Her starter vi med gule lapper og deres forslag til risiko i trafikken. Vi følger opp med skaleringer og samtaler. Dette er en travel dag der vi treffer mange.

I mai var vi på TS dag på **Byremo vgs**. Dette var første gang vi var invitert her, og vi hadde to stasjoner på rulleringen. Vi kjørte rus og medisinbruk med promilleløype på en stasjon, og skaleringer på en annen. Vi avsluttet også dagen med en Kahoot for hele skolen med påfølgende premieutdeling. Skolen ønsker at vi gjentar dette 2.hvert år.

Hver høst arrangeres det kick-off dager for Trafikksikkerhetsambassadørene på de videregående skolene. I år ble de avholdt 16. og 17. september. Her får vi vist frem hva vi kan bidra med inn på skolene og vi får allerede da bestemt noen besøk utover i skoleåret. I år var det en kick-off for øst-fylket på Strand hotell Fevik og en kick-off for vest-fylket på Rosfjord strandhotell i Lyngdal.

I desember var vi en hel dag på **Kvadraturen vgs**. Her fikk tre klasser en gjennomgang med Trafoen i VR-briller med påfølgende refleksjonssamtale. Disse praktiske klassene mener vi er midt i målgruppen for Trafoen, og selv om det er tungt for instruktørene med tre grupper samme dag så gjør vi det for å få tilgang til elevene. Det er fortsatt et ønske fra oss at skolene som ligger så nær oss heller kommer til oss, men vi ser at det kan være vanskelig for skolen å organisere.

Voksenopplæring

Også i 2025 har vi deltatt sammen med Nullvisjonen Agder på en TS-dag for **Voksenopplæringa i Vennesla**. På vår post legges vekten på hvordan forholde seg til, og oppføre seg i trafikken. Hvilken side av veien skal du gå på, hvilken side skal du sykle på. Viktigheten av å bruke refleks. Det snakkes også om sikring av barn i bil og buss, og riktig bruk av bilbelte. Dette er ofte en gruppe deltakere med begrenset språkforståelse, så undervisningen legges på et veldig enkelt nivå.

Lærlinger

Vi har rettet stort fokus mot opplæringskontorene helt siden 2018. Målet vårt er fortsatt å bli det første fylket i landet som gir alle lærlinger et trafikksikkerhetstilbud i løpet av læretida.

Vi ser at lærlingene er en utsatt gruppe, samtidig som vi har tro på at tilbudet om trafikksikkerhetskurs må gjøres obligatorisk for at ungdommene skal ta det.

Noen av opplæringskontorene vi har avtale med er selvgående, dvs at de har full kontroll på

hvem som skal på kurs, melder inn og følger opp om de møter. De har også gjennom sine styrer vedtatt at 18pluss kurset er obligatorisk.

I februar startet vi jobben med å få i gang en pilot for fylkets egne lærlinger. Vi hadde totalt 3 møter med Susan Furrebø i HR avdelingen i **AFK** før vi ble enige om når og hvordan piloten skulle gjennomføres. Selve pilotkurset gikk i september.

I september deltok vi på en lærlingedag arrangert av **NRC Group** på Gardermoen. NRC traff vi på en samling for lærlingekontakter på Boen Gård i 2024. De falt helt for konseptet 18pluss og ønsket oss inn på deres samlinger. Siden de har sine lærlinger spredd over hele Norge så avholdes samlingene på Gardermoen. Vi reiste 4 instruktører inn til Gardermoen og lagde et fire timers opplegg for lærlingene som var der. De ble delt i to grupper der den ene gruppa fikk se Trafoen i VR-briller mens den andre gruppa hadde fokus på rus og medisinbruk i trafikken. Så byttet de plass etter to timer. Opplegget fikk mye skryt og observatører fra andre lærlingeplasser var til stede for å observere med tanke på om dette var aktuelt også hos dem. Vi har ingen planer om å reise rundt med dette opplegget, men vi ser at flere ønsker at vi gjør det. Denne gangen gjorde vi dette fordi det er et firma registrert i eget fylke, men med lærlinger i hele Norge. Alle utgifter til reise, hotell og diett, samt lønn til innleide instruktører ble dekket av NRC. NRC ønsker oss inn annethvert år til disse samlingene, på denne måten sikrer de at alle får opplegget ilt læretiden.

I september var vi også invitert til to treff med lærlinger på **Fagopplæring Syd**, et i Mandal og et i Kristiansand. Dette er et av opplæringskontorene som har gått fra å ha kurset som obligatorisk til at de sterkt anbefaler kurset til lærlingene sine. Fire av lærlingene vi traff på samlingene hadde allerede tatt 18pluss kurset dette året, dette fordi de er lærlinger i AFK. Flott å kunne bruke de til å si litt om hvordan kurset hadde vært for dem. Vi fikk også i etterkant av treffet i Mandal flere påmeldinger på nett til kurs i 2026.

I november besøkte vi 90 veiledere på Rosfjord fjordhotell som har lærlinger fra **Opplæringskontoret Lister**. Her er det lærlinger innenfor mange fag, og styret i opplæringskontoret har gjort 18pluss kurs obligatorisk for de mellom 18-25 år som har lappen. De er flinke til å følge opp egne lærlinger med tanke på kurs. Opplæringskontoret ønsker at informasjonen om kurset skal komme ut til lærepllassene og veilederne slik at fremmøteprosenten skal økes. Her fikk vi 2 timer til presentasjon og litt aktivitet og tilbakemeldingene var veldig gode. Vi håper presentasjoner som dette kan føre til at flere lærlinger møter til oppsatt kurs.

I starten av desember hadde vi også en presentasjon for 120 nye lærlinger under Lister opplæringskontor i Lyngdal. Vi får god tid til å presentere 18pluss på disse samlingene, det gjør at vi også kan skape litt aktivitet i presentasjonene der lærlingene selv må bidra litt i stedet for å sitte som passive tilhørere.

Universitetet

Alle studentene på **UiA** Folkehelsestudiet var i februar igjennom Trafoen og sikkerhetshallen. Totalt 8 grupper, 35 studenter. Vi hadde som tidligere år også denne gangen en halv dag med studentene på universitetet i etterkant av besøket deres hos oss. I år var dette 7.mars. Temaet vi tar opp er todelt;

- er trafikksikkerhet folkehelse?
- metodebruken vår, kan den benyttes også innen andre felt i folkehelsearbeidet?

Det er inngått tilsvarende avtale for våren 2026.

Vi hadde også i år sagt ja til å ta imot to studenter på **Folkehelse bachelor** i praksis i 4 uker. Dette ble det ikke noe av da den ene studenten sluttet i studiet og den andre fikk praksisplass nærmere hjemsted. Vi ønsker å stille med praksisplass i 2026 da det er viktig for oss å få vist at forebyggende trafikksikkerhetsarbeid er folkehelse.

Andre samarbeidspartnere

Vi er heldige som har kommet inn som fast innslag i flere kurs/arrangement. **Skandinavisk Trafikksenter** bruker Trafoen som en fast del av både Yrkessjåførutdanningen og Etterutdanningen. Senteret har også gitt tilbud om Trafoen på sine bedriftskurs, noe mange takker ja til. I tillegg har vi de siste tre årene vært en del av **busselskapet VY** sitt nasjonale mesterskap som arrangeres på Skandinavisk Trafikksenter årlig. Alle deltakerne får nå et besøk i Trafoen i forbindelse med mesterskapet. I tillegg har vi tatt imot en gruppe med ansatte som kjører ekspressbussen her i sør, til en gjennomgang i Trafoen.

Når Trafoen eller andre fagtimer brukes i Skandinavisk trafikksenters kurs, kjøpes tjenesten vi leverer. Det betyr at timer vi bruker på dette trekkes fra i fakturering til fylket. I år har senteret kjøpt totalt 250 timer til sine kurs hvorav 94 timer ført på veileder Trafoen og 156 timer på leder Trafoen / 18pluss. Dette er noe høyere bruk enn budsjettet for 2025.

Fra nyttår 2024/25 har vi **mistet SVV** som har brukt oss fast inne på sine kurs for utekontroll. På disse kursene har vi truffet ansatte i SVV fra hele landet, og det har vært en flott måte å få spredd kunnskapen om Trafoen og hvordan den brukes. Avtalen med UIA og Skandinavisk trafikksenter er ikke erstattet med andre aktører, SVV vil nå ha ansvaret for denne opplæringen selv. Dette er en gruppe vi har savnet dette året, ikke minst fordi vi mener vi har en kunnskap om bruk av bilbelte som vi gjerne skulle fått formidlet til de som skal foreta kontrollen ute på veienn.

Nippon Gases er også et firma som bruker Trafoen i forbindelse med bedriftskurs på Skandinavisk Trafikksenter AS. I alle deres bedriftskurs som blir lagt til UfoSkantraf, er et besøk i Trafoen en økt i opplegget. I år har det vært 3 bedriftskurs fra Nippon i Trafoen.

Kristiansand parkeringsselskap hadde bedriftskurs for sine ansatte på Skandinavisk Trafikksenter AS i november. De rullerte mellom fem ulike stasjoner med ulikt innhold, der vi hadde ansvaret for to av stasjonene. De var i Trafoen og vi hadde opptreden på skadested med HLR trening.

Vi har i flere år hatt et godt samarbeid med **politiet og konfliktrådene** i forhold til ungdom under 18 år som har blitt tatt for brudd på vegtrafikkloven.

I januar hadde vi besøk av en ungdom henvist fra konfliktrådet i Agder. Han hadde begått trafikkforseelser og de ønsket et tiltak rundt disse. De som kommer, får et opplegg over to dager. Første besøksdag har vi en lang og god gjennomgang i Trafoen hvor risiko og egen atferd er tema. På andre besøk er konsekvenser tema.

I april fulgte vi opp tre gutter henvist fra Lyngdal. I juni hadde vi seks gutter som alle var i soning der brudd på veitrafikkloven bare var en del av dommen.

I august/september hadde vi oppfølging med en jentegruppe. Det er ikke ofte vi har rene jentegrupper her. Dette var en tøff gruppe som virkelig prøvde oss ut med tanke på væremåte

og provokasjon. Det er sånne grupper vi tror vårt tilbud passer best til. Små grupper med direkte tale, det er lov å komme som du er, ta de valgene du gjør, men la oss snakke om det.

Kriminalomsorgen i Agder har vi et godt samarbeid med. Vi har også i år hatt besøk av flere grupper og enkeltpersoner. Dette er personer som soner for brudd på Vegtrafikkloven og som har et besøk hos oss som en del av program mot ruspåvirket kjøring. Dessverre så ligger Agder på toppen i landet vårt når det kommer til ruskjøring, og det har også i år vært en økning på sjåførere som kjører ruset og blir anmeldt.

Vi har hatt grupper i januar, februar, mars, september, november og desember. I juni hadde vi også en gruppe ansatte som ikke tidligere hadde besøkt oss. Vi tenker at det er fint at de ansatte vet hva de sender deltakerne til, og ikke minst at de med selv å være deltakere kan se hvordan vi jobber.

<https://www.kriminalomsorgen.no/program-mot-ruspaavirket-koering.518693.no.html>

Nullvisjonen Agder er en god og mye brukt samarbeidspartner. Vi har vært sammen på TS-dager på skoler og vi har deltatt sammen på ulike arrangement. At Agder fylkeskommune har totalt 6 ansatte som jobber med forebyggende trafikksikkerhet er helt unikt, det er ingen andre fylker som har noe liknende. I september i år feiret de sitt 20 års jubileum på Scandic Hotell, en flott markering.

Vi er fortsatt aktive deltakere i kompetansenettverket **Trafikkatferd**. Veileder i Trafoen sitter som styreleder og vi deltar på de digitale medlemsmøtene. Dette er en flott mulighet til å bli kjent med andre som jobber med holdningsskapende trafikksikkerhet, samtidig som vi deler kunnskap og erfaringer.

I januar var leder med på et teams møte med fagleder på Skandinavisk Trafikksenter AS med **Nye veier**. Dette med tanke på et eventuelt samarbeid der vi mener vi har noe å bidra med inn mot temaet trafikksikkerhet, både med tanke på alle lærlingene de har, men også mot de ansatte generelt.

I mars ble vi invitert med på teams møte angående **Nasjonal trafikksikkerhetsplan** med flere andre interesseorganisasjoner. Møteansvarlige er SVV. Vi føler oss heldige som blir invitert, samtidig som vi mener vi har noe å bidra med. Vi har drevet forebyggende arbeid sammenhengende i 20 år i begge våre tiltak. På den måten sitter vi ikke bare med mye kunnskap, men også erfaring når det kommer til både utfordringer og suksessfaktorer. Teamsmøte ble fulgt opp med en fysisk Workshop på Helsefyrt i april, der vi var en av få inviterte deltakere utenom SVV.

I september ble vi invitert til et møte med **Trygg Grunn** for å se på et mulig samarbeid. Trygg Grunn driver lovpålagt og individualisert trening, øving og kurs med VR teknologi. De tilbyr VR for bedre og mer effektiv trening i førstehjelp, brannrutiner og konflikthåndtering. De har sett på mulighet for å også tilby kjøreskoler sin tjeneste og var i den sammenhengen interessert i å se på vår bruk av VR-briller. Et videre samarbeid er nok ikke så interessant for vår del, men vi tar med oss at andre aktører har hørt om oss og om metodene vi bruker i det forebyggende arbeidet med trafikksikkerhet.

Andre besøk hos oss

Vi har som regel mye besøk av folk som ønsker å vite mer om hva Trafoen og 18pluss er. Vi har som prinsipp at ingen får lov å besøke Trafoen uten å gå igjennom på vanlig måte. Dette gjør at de besøkende får en helt annen forståelse av hva Trafoen er og hvordan den går inn på oss.

I januar hadde vi besøk av Grimstad kommunes trafikkisikkerhetsgruppe. De hadde en full gjennomgang i Trafoen og i sikkerhetshallen. I sikkerhetshallen hadde vi fokus på rus i trafikken, men de var også igjennom flere skaleringer der de selv måtte vurdere hvilken risiko de tok i trafikken. Vi er ganske sikre på at noen fikk seg en overraskelse denne dagen, både når det gjaldt egen vilje til å ta sjanser og mangel på kunnskap i forbindelse med rus i trafikken.

I mars hadde vi besøk av ansatte på Vegmuseet. De hadde en gjennomgang hos oss i Trafoen og sikkerhetshallen vår. Dette besøket var i første omgang for å se på mulighetene for et samarbeid om et opplegg for alle 10.klassinger i vårt distrikt. Det jobbes mot et tilbud for alle landets 10.klassinger slik de kjører på Vegmuseet i dag. Å ha alle Agders 10.klassinger hos oss ville krevd mye kapasitet og ressurser. Vi ønsker å prioritere klasse B og de videregående skolene, slik mandatet vårt også tilsier.

I mars hadde vi også besøk av ansatte i Gjerstad kommune hos oss. Gjerstad kommune er ansettelseskommunen til den sist ansatte i Nullvisjonene i Agder. De ønsket å se hva vi kan tilby i våre tiltak. Vi ser at vi får flere henvendelser fra den østligste delen av fylket vårt etter Svein Ture Gundersen ble ansatt.

I april hadde vi besøk av UP Agder og de stilte med 30 deltakere som fikk en gjennomgang i Trafoen og i sikkerhetshallen. Mange gode tilbakemeldinger, og flere som ble overrasket over at de faktisk tok en del risiko i trafikken. I sikkerhetshallen hadde vi flere skaleringer omkring egne valg i trafikken. Denne metoden er veldig konkretiserende og kan være avslørende overfor de andre deltakerne. Vi ønsker oss et tettere samarbeid med UP da vi tror vi kan ha god nytte av hverandres kunnskap og erfaringer.

I juni fikk vi storfint besøk av samferdselsminister Jon Ivar Nygård i følge med sin rådgiver og to lokale politikere. De inviterte seg selv og kom primært for å gratulere oss med 20-års jubileet. Denne gangen fikk han en full gjennomgang i Trafoen med refleksjonssamtale. Han har vært i Trafoen tidligere da han åpnet vår sikkerhetshall i 2019, men aldri til en full gjennomgang og samtale. At vi blir lagt merke til og at de inviterte seg selv tar vi som et stort komplement, og besøk som dette virker som en motivasjonsfaktor.

Etter at Agder Fylkeskommune ble Trafikkisikker fylkeskommune er det et ønske fra ledelsen at alle ansatte skal ha en gjennomgang i Trafoen. I år er det avdeling for Innovasjon og organisasjonsutvikling ved Knut Lindland som har hatt det på planen. Både Avdeling for kommunikasjon og HR-avdelingen har vært på besøk. Avdeling for samhandling og politisk sekretariat har booket seg inn rett over nyttår.

Dette er viktige grupper for oss å ha besøk av for at Trafikkisikkerhetstiltakene våre er kjent for fylkets egne ansatte. Disse gruppene fra fylkeskommunen er voksne deltakere som i likhet med andre besøkende ikke snakker noe om egne valg i trafikken i det daglige. Det å reflektere over valg «jeg» gjør og risikoen det kan medføre er for mange en øyeåpner.

I desember hadde vi besøk av en gruppe fra SVV, der alle var kommunikasjons og opplæringsansvarlige på ulike stasjoner fra syd til nord i landet. De ønsket å se hva Trafoen var, Årsrapport 2025 Trafoen/18pluss 22

hvordan vi jobber opp mot ulike grupper, og hvilke muligheter det evt er for at våre metoder også kan tas i bruk andre steder. Gruppen jobbet parallelt med gruppen som besøkte oss i mars fra Vegmuseet til SVV, men har et større fokus enn kun 10.klassinger.

Andre aktiviteter

Media

I januar fikk vi et lengre innlegg i NRK Sørlandets morgensending der vi fikk presentert Trafoen og 18pluss og hva vi kan bidra med i trafikksikkerhetsopplæringa.

10. jan NRK https://radio.nrk.no/direkte/p1_sorlandet_KI_08.25
https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-soerlandet/DKSL01000725?utm_source=nrkradio&utm_medium=delelenkios&utm_content=prf%3ADKSL01000725&fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR0g_KphpuOO8Rk6bJKmqvCiWZJub24T70IzftCh9M3hMx8Vh8FVR_ZXzk0_aem_9S922pjg1KSik6GyWSXX6w#t=2h3m20s

I mars hadde vi besøk av KRS avisen som fulgte en gruppe med yrkessjåfører på etterutdanning i Trafoen.

I mars fikk vi også et innslag i morgensendingen til NRK Sørlandet angående Trafoens 20 års jubileum.

<https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-soerlandet/sesong/202503/DKSL01005325#t=1h31m17s>

I forbindelse med jubileet i Trafoen fikk vi også et innslag i NRK tv Sørlandet
<https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-soerlandet/sesong/202503/episode/DKSL98031725>

Også KRS avisen hadde et innlegg i forbindelse med 20 års jubileet og Trafoen
<https://www.krs.no/i-20-ar-har-agder-vart-alene-na-kopieres-ulykkeshuset-av-andre-fylker/s/5-157-393160>

AFK hadde et innlegg på sine sider i forbindelse med Trafikksikkerhetskonkurransen 2025 der Arendal vgs vant. Veileder i Trafoen sitter i panelet som kårer vinnerne.

<https://agderfk.no/aktuelt/vant-trafikksikkerhetskonkurransen-2025.70702.aspx>

I juni hadde KRS.no et innlegg fra sikkerhetshallen vår i forbindelse med at skoene til trafikkdrepte Finn på 7 år ble plassert i vår skohylle.

<https://www.krs.no/det-kjennes-ekstra.../s/5-157-455416>

Nyttårsaksjonen 2024

Nyttårsaksjonen er et arrangement som arrangeres hvert år i januar. Da markerer vi de mest alvorlige ulykkene i Agder i året som har gått. Nullvisjonen står sentralt innenfor arbeidet med trafikksikkerhet og det handler om å jobbe for at ingen skal dø eller få alvorlige skader i trafikken. Aksjonen ble arrangert torsdag 9. januar på Odd Fellow-huset på Akland og ved E18 like ved. Leder i 18pluss / Trafoen sammen med veileder i Trafoen ledet arrangementet i år. På årets nyttårsaksjon ble det fokusert på sykkelulykker. Komiker, kunstner og skuespiller Amir

Asgharnejad fra Kristiansand var i 2019 involvert i en alvorlig sykkelulykke. Han slo hodet i asfalten og fikk blant annet kraniebrudd, hjernerystelse og skader på den venstre synsnerven. Han deltar på årets nyttårsaksjon med sin historie. Forsker Torkel Bjørnskau fra Transportøkonomisk institutt vil på årets nyttårsaksjon fortelle om ReCyCLIST. Prosjektet ReCyCLIST (Registrering av sykkelskader og skadekonsekvenser gjennom nye smarte verktøy) har utviklet et nytt registreringsverktøy for å registrere ulykker med sykkel, elsparkesykkel og andre former for mikromobilitet.

Fire mennesker omkom i trafikken i Agder i 2024. Det er to færre enn i 2023.

Arendalsuka 2025

Også i år besøkte vi Arendals uka i august og deltok på flere innlegg.

Gulrot eller pisk: Hva har størst effekt for å sikre tryggere veier? For ett år siden valgte Safedrive å teste en annen tilnærming: Belønningsprogrammet Safedrive Reward, der sjåfører får fordeler og kan vinne pengepremier for å følge fartsgrensene.

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/28464>

Kommunikasjonsfrokost. Hvordan ord brukes, budskap formes og historier fortelles har stor betydning for tillit, politikk, forbruk, politikk og folks valg i hverdagen.

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/32353>

Utforsk hjernen din – åpent vitensenter om hjernen og hjernehelse. Vi ble med på en spennende reise inn i hjernens univers. I det lille Hjerneteltet fikk vi utforske det nyutviklede digitale vitensenter "Hjernen din". Her møtte vi overlege ved avdeling for nevrologi og klinisk nevrofysiologi Kristian Bernhard Nilsen, som delte sin innsikt og kunnskap om kroppens mest komplekse og fascinerende organ. Vi ble utfordret til å komme med innspill til hvordan denne tavlen kunne brukes til vårt bruk; hvorfor tar vi de valgene vi gjør i trafikken?

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/34261>

Stadig flere unge overforbruker smertestillende - hva har dette med hodepine å gjøre? Dette innlegget hadde vi trodd ville handle mer om overforbruket i seg selv, men det var mer rettet mot diagnosestilling. I samarbeidet med kriminalomsorgens program mot ruskjøring møter vi mange med nettopp dette overforbruket.

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/27091>

Hvordan 113-operatører bruker kunstig intelligens i kommunikasjon trening. Kommunikasjon handler lite om ordene du bruker – det handler om hvordan du håndterer følelsestrykket. Både deltaker og ditt eget. Gjennom språkteknologi og KI er det nå mulig å innføre høykvalitets kommunikasjonstrening på en kostnadseffektiv måte

Dette var et spennende innlegg med tanke på trening i kommunikasjon. Kanskje er dette noe vi på sikt

kan bruke i trening med våre instruktører både i Trafoen og på banen.

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/32409>

Mobilforbud i bil: Men hva med den store skjermen? Rapporten "Skjerpede regler mot risikoadferd i trafikken" fra en arbeidsgruppe nedsatt av Regjeringen, peker på at uoppmerksomhet under kjøring er en økende utfordring, og foreslår strengere regler som også omfatter bruk av bilens integrerte skjerm. Dette kan bidra til å tydeliggjøre ønsket adferd, effektivisere håndheving, og øke trafikksikkerheten. Hvordan bør vi regulere teknologien i bilen for å sikre tryggere veier? Et spennende innlegg om et tema som ofte kommer opp i samtalene vi har i Trafoen

<https://www.arendalsuka.no/programsoek/details/15369>

Vi hadde også et eget innlegg i teltet til Agder fylkeskommune.

Her fikk vi vist VR-brillene med filmene frem til en gruppe på 10 personer med påfølgende samtale. Vi var det siste innlegget i teltet på siste dag og regnværet hadde satt inn. Det gjorde deltakelsen lav, men vi satt igjen med en god følelse etter gjennomgangen med de som var der. Skal dette gjentas bør det nok rettes mot en spesiell gruppe tidligere på dagen og kanskje den dagen skolene er ment å være der. Evt tidligere i uka om det er ment å vises frem som noe vi i Agder har. Mål og målgruppe må i alle fall defineres bedre hvis det skal gjentas.

Positivt er det at utstyr ble prøvd «utendørs» og fungerte tilnærmet perfekt.

Finns Fairway

Vi har inngått en avtale med Finns Fairway om et samarbeid for å gjøre ferdsel i trafikken tryggere. Organisasjonen jobber for at barn og unge skal kunne ferdes trygt til og fra skole, treninger og fritidsaktiviteter. Sammen med Trygg Trafikk og lokale aktører som oss jobber de med holdningsarbeid og med å være pådriverer for konkrete tiltak for trygg ferdsel i hverdagen. Om morgenen, 14. mars 2024, omkom syv år gamle Finn Matre Langeland etter å ha blitt påkjørt av en lastebil på vei til skolen. I etterkant av ulykken har pårørende og støttepersoner startet organisasjonen.

Vi har hatt besøk av Finns pappa hos oss, og vi mottok i etterkant Finns sko som er plassert i sko hylla vår i sikkerhetshallen. På hylla står det sko som representerer de drepte i Agder. Selv om vi ikke sier så mye om denne hylla når vi har besøk så ser vi på evalueringsskjemaene vi får av de besøkende, at denne hylla gjør inntrykk.

I august deltok vi med en trafikksikkerhetspost på et av hullene under golfturneringen Finns Memorial. Her måtte alle lagene igjennom en promilleløype og info om rus og medisinerbruk i trafikken før de fikk slå neste utslag. I tillegg måtte en på hvert lag slå utslaget med promillebriller på. At vi sto på teen ble veldig godt mottatt av alle lagene, og det er en flott måte å få inn et lite drypp med trafikksikkerhet og bevissthet til egne holdninger i trafikken.

Faglig oppdatering

I mars deltok vi på et webinar arrangert av Lederne. Kompetanse til lunch er en serie med webinarer med ulike tema. Denne gangen handlet det om lytting, noe av det viktigste vi gjør i refleksjonssamtalene vi har. Webinaret ble holdt av Rune Semundseth. Tankevekker Rune Semundseth er i dag en av de mest etterspurte kursholderne og foredragsholderne i Norge, og er ukentlig i aksjon som workshop-fasilitator eller foredragsholder innenfor kultur, ledelse, medarbeiderskap samt kunsten å lytte.

skader i elbiler.

Trond Boye Hansen, ulykkesgransker og paramedic ved OUS Ullevål delte av sin enorme kunnskap innenfor beltebruk, feilbruk og skader som skyldes dette.

I november deltok vi på Agder fylkeskommunes Trafikksikkerhetskonferanse i Kristiansand. Dette er en konferanse som arrangeres 2.hvert år. Det var et variert og godt program. Dagen ble startet av fylkesordfører Arne Thomassen, før professor, forsker og programleder Jo Røislien overtok med et fartsfylt innlegg om kunsten å kommunisere det kompliserte.

Tanja Loftsgarden i Trygg trafikk overtok og snakket om ulykkesbildet på veien nå.

Terje Emil Fredwall og Anne Jørstad fra Universitetet i Agder hadde siste innlegg før lunch der rus blant eldre var tema.

Nevrolog, forsker og forfatter, Marte Roa Syvertsen startet etter lunch med et spennende innlegg om hjernen vår, hvordan alder, kjønn og utvikling virker inn på risikoforståelse.

Yngve Stiansen og Arnt Roger Lyngmyr fra UP avsluttet innleggene med å snakke om rus i trafikken, erfaringer fra UP.

Signe Gunn Myre, avdelingsleder Strategi og mobilitet i Agder fylkeskommune fikk siste ord og avsluttet dagen.

Oppsummering og utfordringer

Trafoen og 18pluss er nevnt flere ganger i **Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026-2029**. Under kapittel 11., «Ungdom og unge førere», er det sagt at i årene 2026-2029 skal gjennomsnittlig risiko for at bilførere i alderen 18 og 19 år blir drept eller hardt skadd per kjørte km være 30 prosent lavere enn gjennomsnittet for årene 2021-2024. Målet om 30 prosent redusert risiko er om lag samme reduksjon som vi trenger for alle trafikantgrupper under ett dersom vi skal ha en jevn utvikling fra dagens situasjon til en situasjon der vi når etappemålet for 2030.

Trafoen og 18pluss er ikke lenger nevnt som egne tiltak i tiltaksplanen, da tiltakene som står i planen skal være nasjonale og ikke lokale. Men i punkt 11.2 er Trafoen og 18pluss nevnt og beskrevet i Faktaboksen- Lokale aktører som utfører trafikksikkerhetsarbeid rettet mot ungdom.

Trafoen i Kristiansand

Trafoen er et trafikksikkerhetstiltak i Kristiansand, med Agder fylkeskommune som tiltakseier. Tiltaket er knyttet til et bygg (Trafoen), der deltakerne gjennom ulike filmer opplever en trafikkulykke på nært hold. Filmene følges opp med en refleksjonssamtale, der det rettes fokus mot egenaktivitet og engasjement. Målsettingen er å påvirke elevenes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt å øke forståelsen for årsaken til og konsekvensen av ulykker. Trafoen er også blitt laget i en VR-brilleversjon, som kan benyttes av de som ikke kan besøke den fysiske bygningen. På den måten begrenses ikke bruken av Trafoen til beliggenheten.

Per nå er VR-brilleversjonen også tatt i bruk av tre andre tiltak rundt om i landet. I Rogaland er det inngått en intensjonsavtale med Trafikksikkerhetshallen i Rogaland, tilsvarende avtale er gjort med Finnmark fotballkrets/NAF Alta i Finnmark. Det er også skrevet en intensjonsavtale med Ung i trafikken, denne gjaldt primært i Trøndelag i oppstarten, men Ung i trafikken vil nå ta denne avtalen i bruk alle steder de jobber nasjonalt.

18pluss

Agder fylkeskommune har også tiltaket 18pluss. Det er et praktisk kurs på 4,5 timer, som inneholder kjøring på bane, trening i opptreden på skadested og en gjennomgang av

undervisningsopplegget i Trafoen. Målgruppa til 18pluss er primært lærlinger under læretid og da med fokus på lærlinger i praktiske fag.

Under punktet Tiltak mot lærlinger står det: Fylkeskommunene vil forsterke innsatsen for å påvirke til god trafiksikkerhet blant de som er i lære, da disse representerer en målgruppe med særlig høy risikoeksponering i trafikken (tiltak11.8). Agder fylkeskommune har igangsatt et prøveprosjekt der lærlinger i egen organisasjon gjennomgår kursopplegget 18pluss (se omtale i faktaboks 11.2).

Ung i Trafikken har fått med et punkt i Oppfølgingstiltak som likevel krever vårt samarbeid. I pkt 11.7 står det: «Ung i trafikken vil gjennomføre et undervisningsopplegg (Trafo-Ung i trafikken) om risiko i trafikken med VR-briller, rettet mot ungdomsskoler, videregående skoler, kriminalomsorgen med flere. Opplegget vil også inneholde temaene rus, holdninger og atferd.

Avtalen vi har med de som bruker Trafoen i VR-brillene gjør det nødvendig med oppfølging fra vår side, noe de tre vi har kontrakt med må bruke egne midler på.

Vi har hatt oppfølging med instruktører fra Ung i trafikken hos oss denne sesongen, her er det to som er instruktører pr i dag. Vi har hatt oppfølging med de to som er instruktører i Finnmark fotballkrets i Alta. På vårt besøk fikk vi følge noen grupper og gitt litt tilbakemeldinger. Her er det kun en som tar refleksjonssamtalen, den andre er mer på det tekniske med selve VR-brillene. I Rogaland kom det en på opplæring hos oss i januar 2025, dette er eneste instruktør der. Så vi ser at det er vanskelig å få tiltaket i gang, og hos alle tre vi har intensjonsavtale med så sliter de både med å få folk til å utføre jobben, og å ha penger til selve driften. Samtidig har de utfordringer med hvor tiltaket skal «selges inn», hvem skal de satse på?

I Regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033 er det satt 33 steg til 2033.

Steg 17 sier at Agder skal være **best nasjonalt på forebyggende trafiksikkerhet**.

Forebyggende arbeid og tidlig innsats har dokumentert positiv effekt. I 2023 og 2024 har det vært en økning i drepte i trafikken i nettopp vår målgruppe, unge mellom 15-25 år. Antallet unge under 24 år drept i trafikken i 2025 endte på **14**.

Vi har fortsatt utfordringene innenfor egne vegger. Vi trenger sårt flere instruktører i begge tiltakene. I Trafoen er vi på grensen til hva vi selv kan ta imot av grupper. Det er mulig å ta imot flere om vi kun ser på ledig tid i bygget, men for oss som instruktører er det stor belastning å ha mange grupper hver dag. Å få tak i noen som kan ha dette ved siden av annen jobb, og som egner seg, har vist seg å være vanskelig. Skal vi øke antallet grupper, eller ha samme antall som i dag, må dette på plass.

Det samme gjelder for instruktører i 18pluss. Dette var en attraktiv jobb for studenter, lærlinger og ungdom i mange år. Nå strever vi med å få inn nye, og vi er i en situasjon der de eldste nå slutter for å prioritere familie og fulltidsjobb. Vi har fått på plass to nye, men vi har også tre som har avsluttet pga alder, flytting og prioritering av familie. Å finne ungdom som vil ha en ekstrajobb er ikke lett i dag, spesielt siden jobben kun er i perioden april til oktober.

En bekymring vi deler med hele trafiksikkerhetsmiljøet i Norge er meldingen om at de søkbare nasjonale midlene ble tatt bort fra statsbudsjettet. Våre tiltak skiller seg ut fra de fleste andre forebyggende trafiksikkerhetstiltak i landet fordi midlene til drift er dekket av fylkeskommunen. Likevel har også vi nytt godt av nasjonale midler ved flere anledninger. Sikkerhetshallen vår ble

satt opp etter tildeling av nasjonale midler og har hatt stor betydning på antallet besøkende i Trafoen. Likeså ble Trafoen i VR-versjon mulig å realisere etter tildeling av midler. At vi kan dekke hele fylket med Trafoen hadde ikke vært mulig uten. At tiltak andre steder i landet har fått midler for å kunne starte med Trafoen og vår metode ser vi på som en tillitserklæring. Vi leverte en skriftlig og begrunnet bekymringsmelding til departementet om bortfallet av midler til høringen i november. Vårt innspill til høringen ble også sendt til våre politikere i Agderbenken og ble der godt mottatt.

Vi ser frem mot et nytt aktivt år i 2026, og der vi i år har feiret at Trafoen har holdt på i 20 år, kan vi i 2026 feire 18pluss med sine 20 år. De første kursene ble holdt i 2006 som piloter. Det har skjedd mye på disse 20 årene når det gjelder antall døde i trafikken. Likevel er tiltaket like aktuelt i dag.

Desember 2025

Marit Bech Olsen
Leder 18pluss og Trafoen

Anette Risvand Fossheim
Veileder Trafoen

18plussTRAFO

Trafikksikkerhetstiltak i Agder Fylkeskommune